

Tjänster / Palmu Otto

22.5.2024

Till kommunstyrelserna

ÄNDRING AV RÖSTNINGSSOMRÅDESINDELNINGEN 2025 OCH ATT ANMÄLA DETTA TILL MYNDIGHETEN FÖR DIGITALISERING OCH BEFOLKNINGSDATA

Detta brev innehåller:

- information om ändring av röstningsområdesindelningen
- tidtabell för ändringar av röstningsområdesindelningen
- förfarande för anmälan av röstningsområdesindelningen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- anvisningar om omständigheter i anslutning till röstningsområdena
- röstningsområdesändringarnas inverkan på byggnadstillsynen.

Kommunstyrelsen ombeds också delge centralvalnämnden detta brev. Om ändringar i röstningsområdet görs ber vi att detta brev delges i tillämpliga delar (särskilt kapitel 4) även kommunens byggnadstillsyn.

1. Allmänt

Enligt 8 § i vallagen utgör kommunen ett röstningsområde, om det inte är nödvändigt att dela in den i flera röstningsområden. I vallagen finns inga närmare bestämmelser om röstningsområdenas areal eller invånarantal. Beslut om röstningsområdena fattas av fullmäktige.

Röstningsområdets indelning som ändrats genom fullmäktiges beslut gäller i val och folkomröstningar som förrättas från och med 1.1.2025, om fullmäktiges beslut har fattats och **det har anmälts till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (MDB) senast 30.8.2024**. Anmälan görs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Kommunen meddelar om ändringar i röstningsområdena till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senast 30.8.2024.

Om röstningsområdena förblir oförändrade behöver detta inte meddelas.

På basis av det beslut som kommunen meddelat ser MDB till att varje byggnad i befolkningsdatasystemet (BDS) får korrekt information om röstningsområdet i enlighet med fullmäktiges beslut. MDB ser också till att uppgifterna om röstningsområdena är uppdaterade i valdatasystemet (VAT) när upprätthållandet av uppgifterna om röstningsställena inleds för det aktuella valet som ska förrättas.

Röstningsområdets betydelse för röstberättigade

Röstningsområdet bestämmer den röstandes röstningsställe på valdagen. Då ett rösträttsregister för ett val upprättas utifrån informationen i befolkningsdatasystemet fastställs den röstberättigades röstningsområde på basis av den information som har antecknats om hens bostadshus. Utifrån detta bestäms vilket röstningsområde och vilket röstningsställe personen läggs till i vallängden, dvs. var hen kan rösta på valdagen.

I sitt beslut om ändring av kommunens röstningsområdesindelning fastställer fullmäktige även röstningsområdet för röstberättigade som saknar bostad, bor på inrättningar och är fast bosatta utomlands.

Antalet röstningsområden

Minskningen av antalet röstningsområden kan försämra väljarnas möjligheter att delta i röstningen på valdagen. Sedan flera år tillbaka har trenden varit att minska antalet röstningsområden.

Justitieministeriet har bl.a. i sitt brev till kommunerna (2.6.2023, dnr VN/17100/2023) rekommenderat att antalet röstningsområden åtminstone inte ska minskas utan vägande skäl, och dessutom konstaterat att användningen av rösträttsregistret (elektronisk valförteckning) vid röstningen på valdagen inte är en grund för att minska antalet röstningsområden.

2. Anmälan om ändring av röstningsområdesindelningen senast 30.8.2024 till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Enligt 8 § 2 mom. i vallagen träder fullmäktiges beslut om röstningsområdena i kraft vid ingången av kalenderåret, om beslutet har fattats och anmälts till MDB senast i augusti föregående år.

Anmälan görs till MDB:s registratörskontor, antingen

- per e-post till adressen kirjaamo@dvv.fi. Av rubriken på en anmälan som skickats per e-post ska framgå kommunens namn och ärende, till exempel: "Anmälan om ändring av Helsingfors röstningsområdesindelning", eller
- som brev i pappersform till adressen Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata / Val, PB 123, 00531 Helsingfors
Om ni skickar anmälan per post, vänligen meddela detta även per e-post till vrk.vaalit@dvv.fi.

För att säkerställa ett smidigt och felfritt informationsflöde bör den pågående ändringen av röstningsområdesindelningen meddelas i god tid före den bakre gräns som

fastställs i vallagen. Om fullmäktige redan har fattat beslut om en ändring av röstningsområdesindelningen från och med 1.1.2025, ska anmälan enligt vallagen göras till MDB utan dröjsmål.

Innehållet i anmälan

Anmälan ska innehålla:

- utdrag ur fullmäktiges protokoll av vilket beslutet framgår
- de skriftliga utredningar inklusive eventuella kartbilagor med vilka ändringen har lagts fram för fullmäktige inför beslutsfattandet (kan ingå i ovan nämnda utdrag och behöver då inte bifogas separat).

I de handlingar som ingår i anmälan ska det i varje fall tydligt specificeras vad det i sak är fråga om vid ändringen av röstningsområdesindelningen. Av anmälan ska tydligt framgå vilka områden som ansluter sig till varandra och vilka som delas, eftersom röstningsområdet registreras i befolkningsdatasystemet för kännedom för varje enskild byggnad.

MDB rekommenderar som en del eller bilaga till fullmäktiges beslut en tabell där den gamla och den nya indelningen i röstningsområden beskrivs parallellt till exempel på följande sätt:

Gammalt röstningsområde	Nytt röstningsområde
001 Centrum	001 Centrum
002 Sivula	001 Centrum
003 Laitala	002 Västra
004 Pirttimäki	003 Östra
005 Tupavuori	003 Östra
Gammalt röstningsområde för särskilda grupper	Nytt röstningsområde för särskilda grupper
001 Centrum	001 Centrum

Exempeltabellen beskriver den vanligaste typen av ändring av röstningsområdesindelningen, där hela röstningsområden sammanslås till nya, större områden. Vid andra ändringar av röstningsområdesgränserna behövs tilläggsmaterial för registrering av ändringen (se följande kapitel).

Röstningsområdesindelningen gäller tills vidare

Röstningsområdesindelningen som meddelats till MDB och som fullmäktige beslutat om gäller tills vidare, dvs. i alla val och folkomröstningar tills den ändras på nytt. Endast ändringar av röstningsområdesindelningen behöver anmälas till MDB.

3. Registrering av ändring av röstningsområdesindelningen i befolkningsdatasystemet

MDB registrerar ändringar i röstningsområdesindelningen i befolkningsdatasystemet utifrån kommunala beslut och notifikationer. MDB kontaktar vid behov den kommun

som gjort ändringen för att få tilläggsuppgifter om beslutet eller för att kontrollera resultatet efter att registreringen är gjord.

Röstningsområdesuppgiften har i befolkningsdatasystemet betydelse i synnerhet som uppgift om byggnad. Den röstberättigades röstningsområde fastställs (med undantag av vissa specialgrupper) på basis av röstningsområdesuppgifterna för hans stadigvarande bostad.

I befolkningsdatasystemet kan en byggnads läge i förhållande till kommunens röstningsområdesindelning fastställas utifrån följande uppgifter:

- beteckningen för röstningsområdet enligt den gällande (gamla) röstningsområdesindelningen,
- kartkoordinater för byggnadens så kallade mittpunkt,
- gatuadressen,
- beteckningen för den fastighet där byggnaden står.

Fastställande av ändring av röstningsområdesindelningen

Den mest praktiska definitionen av en ändring av röstningsområdesindelningen:

- A. Som ändringar i förhållande till den gamla indelningen i röstningsområden (när det helt enkelt är fråga om att sammanslå hela gamla röstningsområden till nya röstningsområden), eller
- B. Genom att rita nya röstningsområdesgränser i det GIS-program som kommunen använder.

A. *Sammanslagning av två eller flera röstningsområden*

Om det vid en ändring av röstningsområdesindelningen är fråga om en sammanslagning av två eller flera röstningsområden ska anmälan innehålla:

- en verbal utredning
- en tabell enligt exemplet ovan
- en kartskiss av allmän karaktär som eventuellt bifogas till beslutet om områdesindelning.

B. *Röstningsområdesindelning som partiella områden*

När det vid en ändring av röstningsområdesindelningen är fråga om att fördela de gamla röstningsområdena så att alla byggnader i området inte överförs till samma nya område, registreras ändringarna i röstningsområdet med hjälp av geodatateknik.

- Anmälan ska innehålla i ett elektroniskt, maskinläsbart geodataformat uppgifter om röstningsområdenas nya gränser på basis av vilka MDB lokaliserar alla byggnader i kommunen med hjälp av uppgifter från BDS (koordinaterna för byggnadernas mittpunkter).
- Dessutom ska röstningsområdenas gränser enligt beslutet skickas i elektronisk form till Otto Palmu och Tommi Niemi, som ansvarar för valärenden vid MDB (kontaktuppgifter i slutet av brevet).

Röstningsgränserna ska skickas som filer i shape-, mid/mif- eller tab -format.

Kommunsammanslagningar

Fullmäktige, eller när en ny kommun bildas sammanslagningsstyrelsen, ska fatta beslut om röstningsområdesindelningen i den kommun som utvidgas / grundas, när statsrådets eller finansministeriets beslut om ändring av kommunindelningen leder till ett behov av att justera indelningen i röstningsområden. Behovet kan uppstå om till exempel röstningsområdenas numrering måste ändras när det kommer nya röstningsområden i samband med sammanslagningen eller om röstningsområdet/röstningsområdena försvinner.

När hela kommuner slås samman måste ett beslut om röstningsområdesindelningen alltid fattas.

Om beslutet om ändring av kommunindelningen har fattats så att indelningen i röstningsområden hinner ändras och meddelas till MDB senast 30.8.2024 är förfarandet detsamma som normalt vid ändringar i röstningsområdesindelningen. Vid behov kan beslut fattas om t.ex. sammanslagning eller delning av röstningsområden eller om ändring av gränserna mellan dem.

Om en ändring av röstningsområdesindelningen på grund av tidtabellen för beslutet om ändring av kommunindelningen inte hinner anmälas till MDB senast 30.8.2024, kan kommunen eller kommunsammanslagningens sammanslagningsstyrelse endast kontrollera röstningsområdesindelningen genom att numrera de befintliga röstningsområdena på nytt. Gränserna mellan röstningsområdena kan inte längre ändras i ett så sent skede.

Tidtabell för BDS- och VAT-registreringen av röstningsområdesändringar

- MDB går igenom de anmälningar den fått och ber vid behov om tilläggsuppgifter.
- MDB förbereder den tekniska registreringen av ändringar i röstningsområdet för att slutföras med en engångskörning i BDS för alla kommuners del.
- **Ändringskörningen genomförs 17.11.2024.** Byggnadstillsynen ska beakta detta datum vid registrering av uppgifter om röstningsområde för nya byggnader/byggnadsprojekt (se följande kapitel). I övrigt har tidpunkten ingen betydelse med tanke på kommunens uppgifter.

Ändringskörningen genomförs den första söndagen då man kan vara säker på att val enligt den gamla röstningsområdesindelningen inte kommer att förrättas under innevarande år.

- MDB ser också till att ändringar i röstningsområdena görs i justitieministeriets valdatasystem (VAT) så att kommunen har tillgång till den gällande indelningen i röstningsområden när upprätthållandet av röstningsställen och andra basuppgifter på följande valdag inleds.

4. Kommunens byggnadstillsyn ska underrättas samt iaktta

Kommunens byggnadstillsyn ser till att information om röstningsområdet registreras för alla nya byggnader när bygglovet beviljas och att uppgifterna för nybyggen i enlighet med loven anmäls till MDB för registrering i befolkningsdatasystemet. På detta sätt har byggnaden redan försetts med uppgifter om röstningsområde när de första boende flyttar in.

När röstningsområdesindelningen ändras i kommunen, ska de som ansvarar för beredningen av beslutet underrätta kommunens byggnadstillsyn om saken och ge anvisningar om att tilldela de nya byggnaderna röstningsområdesuppgifter enligt följande tidtabell:

1. **För bygglov som registreras i BDS före 17.11.2024 (då indelningen i röstningsområden som träder i kraft från början av 2025 körs till BDS byggnadsuppgifter) sparas uppgiften om röstningsområde enligt den gamla indelningen som gäller till slutet av 2024.**

Om uppgifter enligt den nya fördelningen används före detta datum uppdateras med stor sannolikhet informationen om röstningsområdet för byggnaderna i fråga felaktigt vid körning av MDB:s röstningsområden.

2. **För bygglov som registreras 17.11.2024 och senare sparas uppgifter om röstningsområde enligt den nya indelningen som träder i kraft 1.1.2025.**

Efter detta datum följs inte längre den gamla röstningsområdesindelningen i praktiken, även om den gamla indelningen formellt gäller. Valdagen kan inte längre infalla under innevarande år och därmed inte heller under giltighetstiden för den gamla röstningsområdesindelningen.

MDB:s kontaktpersoner (i slutet av brevet) ger vid behov ytterligare information och anvisningar.

5. Information om röstningsområdena och röstningsställena på valdagen

Nummer på röstningsområdet

Det är obligatoriskt med nummer på ett röstningsområde även om kommunen bara har ett röstningsområde, det vill säga när kommunen inte är indelad i röstningsområden. Kommunens enda röstningsområde har alltid nummer 001.

Numret på röstningsområdet ligger inom intervallen 001–999 och kan vid behov åtföljas av en versal (A, B ...), det vill säga en så kallad indelningsbokstav.

Röstningsområdena ska helst numreras från 001 uppåt utan luckor och indelningsbokstäver ska användas endast i enstaka situationer, såsom när ett befintligt röstningsområde delas in i flera röstningsområden.

Röstningsområde för särskilda grupper

- När röstningsområdesindelningen ändras ska man ange så kallade röstningsområden för specialgrupper.

När kommunfullmäktige fattar beslut om att ändra röstningsområdesindelningen ska fullmäktige samtidigt avgöra vilket av kommunens röstningsområden som ska användas av de röstberättigade i kommunen som enligt befolkningsdatasystemet inte är bosatta i någon fastighet (byggnad eller lägenhet).

Till denna grupp hör utöver kommuninvånare utan fast bostad och personer på vårdinrättningar eller andra inrättningar också kommunens så kallade frånvarande befolkning, det vill säga finländska medborgare som är fast bosatta utomlands (utlandsfinländare).

Namn på röstningsområdet

- Röstningsområdets namn ska vara tydligt och beskrivande, t.ex. ange ett geografiskt område.
- Röstningsställets namn ska inte användas som namn på röstningsområdet på valdagen.

Röstningsområdet kan ges ett namn om det finns fler än ett röstningsområde i kommunen. Kommuner med bara ett röstningsområde kan ge sitt röstningsområde samma namn som kommunen.

Namnet på röstningsområdet skrivs ut på meddelandekortet och ska vara så tydligt och beskrivande som möjligt med tanke på väljarna. Röstningsområdet och dess namn används också bland annat i offentliggörandet av resultaten av rösträkningen enligt område och i röstningsstatistiken.

Det rekommenderas att kommunerna använder namn på stads-/kommundelar, byar och andra tydliga ortnamn av motsvarande slag, som syftar på samhällsstrukturen och är allmänt kända bland invånarna. Flera röstningsområden kan ges samma namn om det är motiverat (t.ex. på grund av stadsdelens storlek), men då ska en stor bokstav eller ett romerskt nummer fogas till röstningsområdena med samma namn.

Exempel:

Ulrikasborg A, Ulrikasborg B och Ulrikasborg C;
Centrum I, Centrum II

Röstningsställets namn ska inte användas som namn på röstningsområdet.

Både namnet på röstningsområdet och valdagens röstningsställe skrivs ut på bl.a. meddelandekortet som skickas till väljaren. Bilden nedan visar hur den röstades kommun, röstningsområde (15 Kaleva), röstningsställe (Sampos centralgymnasium) och röstningsställets adress skrivs ut på meddelandekortet.

Kunta, äänestysalue sekä vaalipäivän äänestyspaikka

Tampere
15 Kaleva
Sammon keskuslukio
Uimalankatu 5

Om röstningsområdet har angetts enligt röstningsstället orsakar det förvirring i en situation där röstningsstället ändras. Röstningsstället kan ändras t.ex. tillfälligt på grund av renovering. I ett sådant fall skulle det också vara nödvändigt att ändra röstningsområdets namn för att undvika förvirring bland väljarna.

Röstningsområdets namn ska i mån av möjlighet beskriva det område det täcker och röstningsställets namn ska fungera som en rubrik som styr väljaren till rätt röstningsställe. Röstningsområdet är (med undantag av röstningsområdena för specialgrupper) ett geografiskt område, röstningsstället på valdagen är ett adresserat utrymme i en byggnad. Namngivningen bör återspegla detta.

Röstningsställe på valdagen

- Röstningsställena på valdagen meddelas separat i samband med valet.
- För varje röstningsområde fastställs ett röstningsställe på valdagen.

Beslut om röstningsställena behöver inte fattas med samma tidtabell som beslut om röstningsområdena, och uppgifterna om dem meddelas inte med samma förfarande som ändringar i röstningsområdesindelningen.

Närmare anvisningar om röstningsställena, bl.a. hur de ska namnges och anmälas, ges både av MDB och justitieministeriet närmare varje val. Beslut om röstningsställena fattas och meddelas nästa gång för välfärdsområdesval och kommunalval i början av 2025.

Eftersom röstningsställena och röstningsområdena på valdagen dock står i nära samband med varandra, presenteras här i korthet instruktionerna om namngivning av röstningsstället på valdagen och adressuppgifter. Röstningsställena utses och meddelas dock inte i samband med beslutet om indelningen i röstningsområden.

Såsom det beskrivs ovan i kapitlet om namngivning av röstningsområden, ska röstningsområdet inte namnges enligt röstningsstället på valdagen.

Röstningsställena på valdagen finns ofta i skolor eller andra byggnader som förvaltas av kommunen och den naturligaste lösningen är att använda de vedertagna officiella namnen på platserna (som sannolikt finns på informationstavlor, skyltar och liknande på platsen).

Exempel på namn på röstningsställena på valdagen:

Kronoby lågstadieskola
Stadshuset
Samservicepunkten i Ristijärvi

Röstningsställets besöksadress skrivs ut på meddelandekortet och den är väsentlig för att röstningsstället ska vara tillgängligt. Adressen som meddelas till röstningsstället ska uttryckligen vara besöksadressen och inte postadressen: Det är fråga om en adress som väljarna ska informeras om för att komma till platsen. Röstningsställets adress innehåller varken postnummer eller postanstalt.

Exempel på röstningsställets adresser:

Centralgatan 4
Parkgatan 20, entréhallen på 2:a vån.
Torggatan 2, ingång från Kyrkogränden

Tjänster / Palmu Otto

22.5.2024

Röstningsområdena och röstningsställena i alla kommuner kan kontrolleras i valdatasystemets basdataregister. Där framgår vilka lösningar andra kommuner har valt i fråga om namnen och adresserna.

6. Tidtabell för anmälan om ändring av röstningsområdesindelning

Information om fullmäktiges beslut om ändring av röstningsområdesindelningen från kommunen till MDB omedelbart, i samtliga fall **senast fredagen 30.8.2024**.

Uppgifter om de nummer och namn på röstningsområdena som registrerats i befolkningsdatasystemet skickas vid behov från MDB för granskning till den kommun som ändrar sin röstningsområdesindelning efter att MDB har behandlat de mottagna anmälningarna.

7. Kontaktpersoner vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Anmälan och registrering av ändringar av röstningsområdesindelningen, även beträffande bygglov och andra valärenden:

Kontakt per e-post i första hand till adressen vrk.vaalit@dvv.fi

Kontakt per telefon i första hand tfn 029 553 5530

Otto Palmu, tfn 029 553 5137 (otto.palmu@dvv.fi)

Tommi Niemi, tfn 029 553 5271 (tommi.niemi@dvv.fi)

Statistik över kommunens invånarantal per röstningsområde som kan utnyttjas vid kartläggningen av behoven av ändring av röstningsområdesindelningen m.m. finns på MDB:s webbplats, på adressen dvv.fi/sv/valstatistik.

Kommunstyrelsen ombeds också delge den kommunala centralvalnämnden detta brev. Om kommunen har fattat beslut om att ändra röstningsområdesindelningen eller om ett ärende beträffande ändring av röstningsområdesindelningen är anhängigt i kommunen, ombeds centralvalnämnden vidarebefordra detta brev också till kommunens byggnadstillsyn och säkerställa att ändringen av indelningen då den genomförs även beaktas i behandlingen av bygglovsärenden, i enlighet med anvisningarna i kapitel 4 i detta brev.

Med vänliga hälsningar,
Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Otto Palmu
ledande sakkunnig, valchef

Palvelut / Palmu Otto

22.5.2024

Kunnanhallitukselle

ÄÄNESTYSALUEJAON MUUTTAMINEN VUODELLE 2025 JA SIITÄ ILMOITTAMINEN DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTOLLE

Tässä kirjeessä kerrotaan:

- tietoa äänestysaluejaon muuttamisesta
- aikataulu äänestysaluejaon muutoksiin
- menettely äänestysaluejaon ilmoittamisesta Digi- ja väestötietovirastolle
- ohjeistus äänestysalueisiin liittyvistä seikoista
- äänestysaluemuutosten vaikutuksesta rakennusvalvontaan.

Kunnanhallitusta pyydetään saattamaan tämä kirje tietoon myös keskusvaalilautakunnalle. Jos äänestysaluemuutoksia tehdään, pyydetään saattamaan tämä kirje tietoon soveltuvin osin (erityisesti luku 4) myös kunnan rakennusvalvonnalle.

1. Yleistä

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jolle sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden pinta-alasta tai asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto.

Valtuuston päätöksellä muutettu äänestysaluejako on voimassa 1.1.2025 alkaen toimitettavissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä, jos valtuuston päätös on tehty ja **siitä on ilmoitettu 30.8.2024 mennessä Digi ja väestötietovirastolle (DVV)**. Ilmoitus tehdään DVV:lle.

Kunnanvaltuusto tekee päätöksen äänestysaluemuutoksista ja ilmoittaa siitä Digi- ja väestötietovirastolle 30.8.2024 mennessä.

Jos äänestysalueet säilyvät ennallaan, asiasta ei tarvitse ilmoittaa.

Kunnan ilmoittaman päätöksen perusteella DVV huolehtii siitä, että väestötietojärjestelmän (VTJ) rakennustietoihin merkitään jokaiselle rakennukselle oikea, valtuuston päätöksen mukainen tieto äänestysalueesta. DVV huolehtii myös siitä, että äänestysalueiden tiedot ovat ajan tasalla vaalitietojärjestelmässä (VAT) silloin, kun äänestyspaikkatietojen ylläpito kulloinkin toimitettavaa vaalia varten alkaa.

Palvelut / Otto Palmu

22.5.2024

Äänestysalueen merkitys äänioikeutetulle

Äänestysalue määrittää äänestäjän vaalipäivän äänestyspaikan. Kun vaalien äänioikeusrekisteri perustetaan väestötietojärjestelmän tiedoista, äänioikeutetun äänestysalue määritellään hänen asuinrakennukselleen merkityn tiedon perusteella. Tämän perusteella määräytyy se, minkä äänestysalueen ja äänestyspaikan vaaliluetteloon henkilö lisätään, ts. missä hän voi vaalipäivänä äänestää.

Asunnottomien, laitoksissa asuvien ja ulkomailla vakinaisesti asuvien äänioikeutettujen äänestysalueen valtuusto määrää kunnan äänestysaluejaon muuttamista koskevassa päätöksessään erikseen.

Äänestysalueiden lukumäärä

Äänestysalueiden määrän vähentäminen heikentää äänestäjien mahdollisuuksia osallistua vaalipäivän äänestykseen. Jo useita vuosia jatkunut suuntaus on ollut äänestysalueiden määrän vähentäminen.

Oikeusministeriö on mm. kirjeessään kunnille (2.6.2023, dnro VN/17100/2023) suositellut, että äänestysalueiden määrää ei tulisi ilman painavaa syytä ainakaan vähentää, ja todennut lisäksi, että äänioikeusrekisterin (sähköinen vaaliluettelo) käyttö vaalipäivän äänestyksessä ei ole peruste vähentää äänestysalueiden määrää.

2. Äänestysaluejaon muutosten ilmoittaminen 30.8.2024 mennessä Digi ja väestötietovirastolle

Vaalilain 8 § 2 momentin mukaan valtuuston päätös äänestysalueista tulee voimaan kalenterivuoden alussa, jos päätös on tehty ja siitä on ilmoitettu DVV:lle viimeistään edellisen vuoden elokuussa.

Ilmoitus tehdään DVV:n kirjaamoon, joko

- sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@dvv.fi. Sähköpostitse lähetetyn ilmoituksen otsikosta tulee käydä ilmi kunnan nimi ja asia, esimerkiksi: "Ilmoitus Helsingin äänestysaluejaon muutoksesta"; tai
- paperisena kirjeenä osoitteeseen
Digi ja väestötietovirasto / Vaalit,
PL 123, 00531 Helsinki
Jos lähetätte ilmoituksen postitse, ilmoittatthan siitä myös sähköpostitse osoitteeseen yrk.vaalit@dvv.fi.

Sujuvan ja virheettömän tiedonkulun varmistamiseksi tulisi vireillä olevasta äänestysaluejaon muutoksesta ilmoittaa hyvissä ajoin ennen vaalilain määräämää takarajaa. Mikäli äänestysaluejaon muutoksesta 1.1.2025 alkaen on jo päätetty valtuustossa, vaalilaissa säädetty ilmoitus DVV:lle tulisi tehdä viipymättä.

Ilmoituksen sisältö

Ilmoituksessa tulee olla:

- ote valtuuston pöytäkirjasta, josta päätös ilmenee
- ne kirjalliset selvitykset mahdollisine karttaliitteineen, joilla muutos on esitelty valtuuston päätöksentekoa varten (voivat sisältyä em. otteeseen, jolloin ei ole tarvetta toimittaa erikseen).

Ilmoitukseen sisältyvissä asiakirjoissa tulee kaikissa tapauksissa olla yksilöitynä selkeästi mistä äänestysalueen jaotuksen muuttamisessa on asiallisesti kysymys. Ilmoituksesta on käytävä selkeästi ilmi mitkä alueet liittyvät yhteen ja mitkä jakaantuvat, sillä äänestysalue rekisteröidään väestötietojärjestelmässä jokaisen yksittäisen rakennuksen tiedoksi.

DVV suosittelee valtuuston päätöksen osaksi tai liitteeksi taulukkoa, jossa kuvataan rinnakkain vanha ja uusi äänestysaluejako esimerkiksi seuraavasti:

Vanha äänestysalue	Uusi äänestysalue
001 Keskusta	001 Keskusta
002 Sivula	001 Keskusta
003 Laitala	002 Läntinen
004 Pirttimäki	003 Itäinen
005 Tupavuori	003 Itäinen
Vanha erityisryhmien äänestysalue	Uusi erityisryhmien äänestysalue
001 Keskusta	001 Keskusta

Esimerkkitaulukko kuvaa yleisintä äänestysaluejakomuutostyyppiä, jossa kokonaisia äänestysalueita yhdistetään uusiksi, suuremmiksi alueiksi. Muunlaisissa äänestysaluerajojen muutoksissa tarvitaan muutoksen rekisteröinnissä lisäaineistoa (ks. seuraava luku).

Äänestysaluejako voimassa toistaiseksi

DVV:lle ilmoitettu valtuuston päättämä äänestysaluejako on voimassa toistaiseksi, so. kaikissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä siihen saakka, kunnes sitä muutetaan uudestaan. Vain muutoksista äänestysaluejaossa on tarpeen ilmoittaa DVV:lle.

3. Äänestysaluejaon muutoksen rekisteröinti väestötietojärjestelmään

DVV rekisteröi kunnan tekemän päätöksen ja ilmoituksen perusteella äänestysaluejaon muutokset väestötietojärjestelmään. DVV on tarvittaessa yhteydessä muutoksen tehneeseen kuntaan päätökseen liittyvien lisätietojen saamiseksi tai rekisteröinnin suoritettuaan tulosten tarkastamiseksi.

Äänestysaluetieto on väestötietojärjestelmässä merkityksellinen erityisesti rakennuksen tietona. Äänioikeutetun äänestysalue määritellään (joitain erityisryhmiä lukuun ottamatta) hänen vakituisen asuntonsa rakennuksen äänestysaluetiedon perusteella.

Väestötietojärjestelmässä rakennuksen sijainti suhteessa kunnan äänestysaluejakkoon on määriteltävissä seuraavien tietojen perusteella:

- voimassa olevan (vanhan) äänestysaluejaon mukaisen äänestysalueen tunnuksella
- rakennuksen ns. keskipisteen karttakoordinaateilla
- katuosoitteella
- rakennuksen kiinteistön tunnuksella.

Äänestysaluejaon muutoksen määrittely

Äänestysaluejaon muutos on käytännöllisintä määrittellä:

- A. Muutoksina suhteessa vanhaan äänestysaluejakkoon (milloin kysymyksessä on yksinkertaisesti kokonaisten vanhojen äänestysalueiden yhdisteleminen uusiksi äänestysalueiksi), tai
- B. Piirtämällä kunnan käytössä olevassa paikkatieto-ohjelmassa uudet äänestysaluerajat.

A. Kahden tai useamman äänestysalueen yhdistäminen

Jos äänestysaluejaon muutoksessa on kysymys kahden tai useamman äänestysalueen yhdistämisestä, ilmoituksessa tulee olla:

- sanallinen selvitys
- yllä annetun esimerkin kaltainen taulukko
- aluejakopäätökseen mahdollisesti liitettävä yleisluontoinen karttapiirros.

B. Äänestysalueiden jakaminen osittaisina alueina

Kun äänestysaluejaon muutoksessa on kysymyksessä vanhojen äänestysalueiden jakaminen niin, että kaikki alueen rakennukset eivät siirry samalle uudelle alueelle, toteutetaan äänestysaluemuutosten rekisteröinti paikkatietotekniikan avulla.

- Ilmoituksessa tulee olla sähköisessä, koneluettavassa paikkatietoformaattissa tiedot äänestysalueiden uusista rajoista, joiden perusteella DVV paikantaa kunnan kaikki rakennukset VTJ:n tietojen (rakennusten keskipisteiden koordinaatit) avulla.
- Lisäksi päätöksen mukaisen äänestysalueiden rajat tulee toimittaa sähköisessä muodossa DVV:n vaaliasioista vastaavalle Otto Palmulle ja Tommi Niemelle (yhteystiedot kirjeen lopussa).

Äänestysaluerajat pyydetään toimittamaan tiedostoina shape-, mid/mif- tai tab-formaatissa.

Kuntaliitokset

Valtuuston, tai uutta kuntaa perustettaessa yhdistymishallituksen, on tehtävä päätös laajentuvan / perustettavan uuden kunnan äänestysaluejaotuksesta, kun valtioneuvoston tai valtiovarainministeriön päätös kuntajaotuksen muuttamisesta johtaa tarpeeseen tarkistaa äänestysaluejako. Tarve voi syntyä, jos esimerkiksi äänestysaluenumerointi on muutettava, kun kuntaan tulee liitoksessa uusia äänestysalueita tai äänestysalue/alueita poistuu.

Kokokuntaliitoksissa äänestysaluejakoa koskeva päätös tulee poikkeuksetta aina tehtäväksi.

Jos kuntajaotuksen muuttamista koskeva päätös on tehty niin, että äänestysaluejako ehditään muuttaa ja ilmoittaa DVV:lle 30.8.2024 mennessä, on menettely samanlainen kuin normaalisti äänestysaluejaon muutostilanteissa. Tarvittaessa voidaan päättää esim. äänestysalueiden yhdistämisestä, jakamisesta tai niiden välisten rajojen muuttamisesta.

Jos äänestysaluejaon muutosta ei ehditä kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen aikataulun vuoksi ilmoittamaan DVV:lle 30.8.2024 mennessä, kunta tai kuntaliitoksen yhdistymishallitus voi vain tarkistaa äänestysaluejaon numeroimalla olemassa olleet äänestysalueet uudelleen. Äänestysalueiden välisiä rajoja ei enää näin myöhäisessä vaiheessa voida muuttaa.

Äänestysaluemuutosten VTJ- ja VAT-rekisteröinnin aikataulu

- DVV käy läpi kunnalta saamansa ilmoitukset ja pyytää tarvittaessa lisätietoja.
- DVV valmistelee äänestysaluemuutosten teknisen rekisteröinnin valmiiksi suoritettavaksi kerta-ajolla VTJ:än kaikkien kuntien osalta.
- **Muutosajo suoritetaan 17.11.2024.** Rakennusvalvonnan on otettava tämä päivämäärä huomioon uusien rakennusten/rakennushankkeiden äänestysaluetiedon rekisteröinnissä (ks. seuraava luku). Muutoin ajankohdalla ei ole kunnan tehtävien kannalta merkitystä.

Muutosajo suoritetaan ensimmäisenä sellaisena sunnuntaina, jolloin voidaan olla varmoja, että vanhan äänestysaluejaon mukaisia vaaleja ei tulla toimittamaan kuluvan vuoden aikana (vaalipäivä ennen vuoden vaihtumista).

- DVV huolehtii myös äänestysaluemuutosten tekemisestä oikeusministeriön VAT:än niin, että kunnalla on käytössään voimassa oleva äänestysaluejako seuraavan vaalin vaalipäivän äänestyspaikkojen ja muiden pohjatietojen ylläpidon alkaessa.

4. Kunnan rakennusvalvonnan tietoon ja noudatettavaksi

Kunnan rakennusvalvonta huolehtii siitä, että kaikille uusille rakennuksille rekisteröidään tieto äänestysalueesta silloin, kun rakennuslupa myönnetään ja luvan mukaiset uudisrakennuksen tiedot ilmoitetaan DVV:lle väestötietojärjestelmään rekisteröimistä varten. Täten rakennuksella on valmiina tieto äänestysalueesta jo silloin, kun ensimmäiset asukkaat muuttavat siihen.

Kun kunnassa muutetaan äänestysaluejakoa, päätöksen valmistelusta vastaavien on tiedotettava asiasta kunnan rakennusvalvontaa ja ohjeistettava antamaan uusille rakennuksille äänestysaluetieto seuraavaa aikataulua noudattaen:

1. **Ennen 17.11.2024 (jolloin 2025 alusta voimaan tuleva äänestysaluejako rekisteröidään VTJ:n rakennustietoihin) VTJ:än rekisteröitäville**

rakennusluville äänestysaluetieto tallennetaan vanhan, 2024 loppuun saakka voimassa olevan jaon mukaisesti.

Jos ennen tätä päivämäärää käytetään uuden jaon mukaista tietoa, päivittyy ko. rakennusten äänestysaluetieto suurella todennäköisyydellä virheelliseksi DVV:n äänestysalueiden muutosajossa.

2. 17.11.2024 ja myöhemmin rekisteröitävälle rakennusluville tallennetaan uuden, 1.1.2025 voimaan tulevan jaon mukainen äänestysaluetieto.

Tämän päivämäärän jälkeen vanhaa äänestysaluejakoa ei enää käytännössä noudateta, vaikka vanha jako onkin muodollisesti voimassa. Vaalipäivä ei voi enää osua kuluvalle vuodelle ja siten vanhan äänestysaluejaon voimassaoloajalle.

DVV:n yhteyshenkilöt (kirjeen lopussa) antavat asiasta tarvittaessa lisätietoja ja -ohjeita.

5. Äänestysalueiden ja vaalipäivän äänestyspaikkojen tiedot

Äänestysalueen numerotunnus

Äänestysalueen pakollisena tietona on numerotunnus, myös jos kunnassa on vain yksi äänestysalue eli kuntaa ei ole jaettu äänestysalueisiin. Kunnan ainoan äänestysalueen numerotunnus on aina 001.

Äänestysalueen numerotunnus on väliltä 001–999 ja numeron perään on tarvittaessa mahdollista lisätä iso kirjain (A, B...) eli ns. jakokirjain.

Äänestysalueet tulisi pyrkiä numeroimaan 001:stä alkaen peräkkäisin numeroin ja jakokirjaimia tulisi käyttää vain harvinaisemmissa tilanteissa, kuten olemassa olevaa äänestysaluetta useampaan äänestysalueeseen jaettaessa.

Erityisryhmien äänestysalue

- Äänestysaluejakoa muuttaessa tulee ilmoittaa ns. erityisryhmien äänestysalue.

Äänestysaluejaon muuttamista koskevassa kunnanvaltuuston päätöksessä on ratkaistava myös, mikä kunnan äänestysalueista on käytössä niillä kunnan äänioikeutetuilla, joita ei ole merkitty väestötietojärjestelmässä asuvaksi minkään kiinteistön (rakennuksen ja huoneiston) kohdalle.

Vailla vakinaista asuntoa olevien sekä hoito- ym. laitoksissa asuvien kuntalaisten lisäksi tähän ryhmään kuuluu kunnan ns. poissaoleva väestö, eli ulkomailla vakinaisesti asuvat Suomen kansalaiset (ulkosuomalaiset).

Äänestysalueen nimi

- Äänestysalueen nimen tulisi olla selkeä ja kuvaava, esim. maantieteelliseen alueeseen viittaava.
- Äänestysalueen nimenä ei tule käyttää vaalipäivän äänestyspaikan nimeä.

Äänestysalueelle voidaan antaa nimi, mikäli kunnassa on enemmän kuin yksi äänestysalue. Kunta, jossa on vain yksi äänestysalue, voi antaa äänestysalueelleen kunnan nimen.

Äänestysalueen nimi tulostetaan ilmoituskortille ja sen tulisi olla äänestäjän kannalta mahdollisimman selkeä ja kuvaava. Äänestysalue ja sen nimi on käytössä myös mm. vaalien aluekohtaisten äänten laskennan tulosten julkistamisessa ja äänestysaktiivisuustilastoissa.

Kaupungin/kunnanosien, kylien ja vastaavien yhdyskuntarakenteeseen viittaavien selkeiden ja asukkaiden yleisesti tuntemien paikannimien käyttö on suositeltavaa. Useammalle äänestysalueelle voidaan antaa sama nimi, jos se on perusteltua (esim. kaupunginosan suuren koon vuoksi), mutta tällöin nimen perään tulee liittää iso kirjain tai roomalainen numero erottamaan saman nimiset äänestysalueet toisistaan.

Esimerkkejä:

Ullanlinna A, Ullanlinna B ja Ullanlinna C;
Keskusta I, Keskusta II

Äänestysalueen nimenä ei tule käyttää äänestyspaikan nimeä.

Sekä äänestysalueen että sen vaalipäivän äänestyspaikan nimi tulostetaan mm. äänestäjälle lähetettävälle äänioikeusilmoitukselle. Alla olevassa kuvassa näkyy, miten ilmoituskortille tulostuu äänestäjän kunta, äänestysalue (15 Kaleva), äänestyspaikka (Sammon keskuslukio) ja äänestyspaikan osoite.

Kunta, äänestysalue sekä vaalipäivän äänestyspaikka

Tampere
15 Kaleva
Sammon keskuslukio
Uimalankatu 5

Jos äänestysalue on nimetty äänestyspaikan mukaan, se aiheuttaa sekaannusta tilanteessa, jossa äänestyspaikka vaihtuu. Äänestyspaikka voi vaihtua esim. tilapäisesti remontin vuoksi. Tällaisessa tapauksessa olisi välttämätöntä muuttaa myös äänestysalueen nimeä äänestäjille aiheutuvan sekaannuksen välttämiseksi.

Äänestysalueen nimen tulisi mahdollisuuksien mukaan kuvata sen kattamaa aluetta, ja äänestyspaikan nimen toimia äänestäjää oikeaan äänestyspaikkaan ohjaavana otsikkona. Äänestysalue on (erityisryhmien äänestysalueiden poikkeuksia lukuun ottamatta) maantieteellinen alue, vaalipäivän äänestyspaikka yksi osoitteellinen tila josain rakennuksessa. Nimeämisen tulisi heijastella tätä.

Vaalipäivän äänestyspaikka

- Vaalipäivän äänestyspaikat ilmoitetaan erikseen vaalien yhteydessä.
- Kullekin äänestysalueelle määritetään vaalipäivän äänestyspaikka.

Äänestyspaikoista ei tarvitse tehdä päätöstä samalla aikataululla kuin äänestysalueista, eikä niiden tietoja ilmoiteta samalla menettelyllä kuin äänestysaluejaon muutoksia.

Äänestyspaikkoihin, mm. niiden nimeämiseen ja ilmoittamiseen, liittyen annetaan tarkempia ohjeita sekä DVV:ltä että oikeusministeriöstä lähempänä kutakin vaalia. Seuraavan kerran äänestyspaikoista päättäminen ja niistä ilmoittaminen tapahtuu alue- ja kuntavaaleja varten alkuvuodesta 2025.

Koska vaalipäivän äänestyspaikat ja äänestysalueet ovat kuitenkin kiinteästi yhteydessä toisiinsa, esitetään tässä lyhyesti vaalipäivän äänestyspaikan nimeämistä ja osoitetietoa koskevat ohjeet. Äänestyspaikkojen nimeäminen ja niiden ilmoittaminen ei kuitenkaan tapahdu äänestysaluejaosta päättämisen yhteydessä.

Kuten yllä äänestysalueiden nimeämistä käsittelevässä luvussa kerrotaan, äänestysaluetta ei tule nimetä vaalipäivän äänestyspaikan mukaan.

Vaalipäivän äänestyspaikat ovat usein kouluja tai muita kunnan hallinnoimia rakennuksia ja niiden vakiintuneiden virallisten nimien käyttäminen (jotka oletettavasti löytyvät paikan päällä olevista opasteista, kylteistä ja vastaavista) on luontevin ratkaisu.

Esimerkkejä vaalipäivän äänestyspaikan nimeämisestä:
Lintumetsän koulu
Kaupungintalo
Ristijärven yhteispalvelupiste

Äänestyspaikan käyntiosoite tulostetaan ilmoituskortille ja se on äänestyspaikan löydettävyyden kannalta oleellinen tieto. Äänestyspaikalle ilmoitettavan osoitteen tulee olla nimenomaan käynti- eikä postiosoite: kysymyksessä on äänestäjille kerrottava osoite paikalle menoa varten. Äänestyspaikan osoitteeseen ei kuulu tieto postinumerosta eikä postitoimipaikasta.

Esimerkkejä äänestyspaikkojen osoitteista:
Keskuskatu 4
Puistokatu 20, 2. kerroksen aula
Torikatu 2, käynti Kirkkokujan kautta

Vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmästä voi tarkastella kaikkien kuntien äänestysalue- ja äänestyspaikkatietoja ja todeta, minkälaisia ratkaisuja nimien ja osoitteiden suhteen muissa kunnissa on tehty.

6. Äänestysaluejaon muutoksen ilmoittamisessa noudatettava aikataulu

Tieto äänestysaluejaon muuttamisesta koskevasta valtuuston päätöksestä kunnalta DVV:lle välittömästi, kaikissa tapauksissa **viimeistään perjantaina 30.8.2024**.

Tiedot väestötietojärjestelmään tallennetuista äänestysalueiden numerotunnuksista ja nimistä lähetetään tarvittaessa DVV:ltä äänestysaluejakoan muuttavalle kunnalle tarkastettavaksi sen jälkeen, kun vastaanotetut ilmoitukset ovat DVV:llä käsitelty.

7. Yhteyshenkilöt Digi- ja väestötietovirastossa

Äänestysaluejaon muutosten ilmoittaminen ja rekisteröinti, myös rakennuslupia koskien, sekä muut vaaliasiat:

Palvelut / Otto Palmu

22.5.2024

Sähköpostitse yhteydenotot ensisijaisesti osoitteeseen vrk.vaalit@dvv.fi

Puhelimitse yhteydenotot ensisijaisesti puh. 029 553 5530

Otto Palmu, puh. 029 553 5137 (otto.palmu@dvv.fi)

Tommi Niemi, puh. 029 553 5271 (tommi.niemi@dvv.fi)

Äänestysaluejaon muutoksen tarpeiden kartoituksessa ym. suunnittelussa hyödynnettävät tilastot kunnan asukasluvusta äänestysalueittain ovat saatavissa DVV:n www-sivuilta, osoitteesta dvv.fi/vaalitilastot. Tarvittavia tilastoja voi myös pyytää em. yhteyshenkilöiltä.

Kunnanhallitusta pyydetään saattamaan tämä kirje myös kunnan keskusvaalilautakunnan tietoon. Mikäli kunnassa on tehty tai on vireillä äänestysaluejaon muuttamista koskeva päätös, keskusvaalilautakuntaa pyydetään saattamaan tämä kirje myös kunnan rakennusvalvonnan tietoon ja varmistamaan se, että äänestysaluejaon muutos huomioidaan toteutuessaan myös rakennuslupa-asioiden käsittelyn yhteydessä, tämän kirjeen luvun 4 ohjeiden mukaan.

Ystävällisin terveisin,
Digi ja väestötietovirasto

Otto Palmu
johtava asiantuntija, vaalipäällikkö

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014

kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:

Rovaniemen kaupunginkirjaamo

PL 8216

96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)

Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi

www.rovaniemi.fi

[Facebook](#) | [Instagram](#) | [Twitter](#)

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa <https://turvaposti.rovaniemi.fi>. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään kirjaamo(at)rovaniemi.fi ja muut tiedot.

----- Forwarded message -----

Lähettäjä: **DVV Vaalit** <vrk.vaalit@dvv.fi>

Date: ke 22. toukok. 2024 klo 11.41

Subject: 2025 äänestysaluejaon muutokset ja niistä ilmoittaminen - 2025 ändringar i röstningsområdesindelningen och anmälning om det

To:

Hyvä vastaanottaja,
pyydämme toimittamaan oheisen Digi- ja väestötietoviraston äänestysalueuutoksissa ohjeistavan kirjeen kuntanne hallituksen tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

Ärande mottagare,
vänligen vidarebefordra det bifogade brevet, som innehåller anvisningar gällande röstningsområdesändringar till kommunens styrelse för kännedom och för eventuella åtgärder.

Ystävällisin terveisin / Med vänlig hälsning,

Marika Siivonen

Erityisasiantuntija / Specialsakkunnig

Digi- ja väestötietovirasto / Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

PL / PB 123, 00531 Helsinki (Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 2, Helsinki)

